

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه:	فلاح شمس، میرفیض، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدید آور:	مدیریت ریسک اعتباری پیشرفته / مولفان میرفیض فلاح شمس، داود حسنی، غلامرضا تقی زادگان.
مشخصات نشر:	تهران : دانشگاه علامه طباطبائی ، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری:	۴۸۶ ص.: جدول، نمودار.
فروست:	انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ ۶۵۱ .
شابک:	۱-۵۲۹-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸ : ۱۷۰۰۰۰ تومان
وضعیت فهرست:	فیبا
یادداشت:	کتابنامه: ص. [۴۷۱] - ۴۷۲.
موضوع:	مدیریت ریسک مالی
موضوع:	Financial Risk Management
موضوع:	بانک و بانکداری -- ایران -- مدیریت ریسک
موضوع:	Banks and Banking -- Iran -- Risk Management
موضوع:	سازمان های مالی -- مدیریت ریسک
موضوع:	Financial Institutions -- Risk Management
شناسه افزوده:	حسنی، داود، ۱۳۶۶ -
شناسه افزوده:	تقی زادگان، غلامرضا، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده:	دانشگاه علامه طباطبائی.
رده بندی کنگره:	HD ۶۱
رده بندی دیوئی:	۶۵۸/۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	۸۸۴۴۰۹۳

مدیریت ریسک اعتباری پیشرفته

مؤلفان

دکتر میرفیض فلاح شمس

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز

داود حسنی

غلامرضا تقی زادگان

مدیریت ریسک اعتباری پیشرفته

مؤلفان

دکتر میرفیض فلاح شمس

داود حسنی

غلامرضا تقی‌زادگان

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۷-۵۲۹-۱

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

ویراستار: دکتر فریبا محمودی سرویراستار: دکتر نازیلا فرمانی انوشه

صفحه‌آرا: فردین دارابی طراح جلد: سمیرا حاجی‌گلدی

شمارگان: ۲۰۰ ناظر فنی: رضا دنیوی

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ تهران، بزرگراه شهید همت،

دهکده المپیک، میدان ورزش

تلفن مرکز انتشارات: ۴۴۷۳۷۵۶۰ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

چاپ اول: ۱۴۰۱ قیمت: ۱۷۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

فصل اول؛ مقدمه‌ای بر مدیریت ریسک

۱-۱- مقدمه.....	۱
۱-۲- مفهوم ریسک در معاملات.....	۲
۱-۳- مزایای مدیریت ریسک.....	۴
۱-۴- ویژگی‌های مدیریت ریسک.....	۵
۱-۵- آینده مدیریت ریسک.....	۶
۱-۶- توصیف ریسک.....	۷
۱-۷- فرایند مدیریت ریسک.....	۸
۱-۸- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۲۱
۱-۹- سؤالات.....	۲۲

فصل دوم؛ انواع ریسک در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری

۲-۱- مقدمه.....	۲۵
۲-۲- مفهوم ریسک در معاملات.....	۲۶
۲-۳- ضرورت مدیریت ریسک در نظام بانکداری.....	۲۷
۲-۴- عناصر ایجاد ارزش افزوده در بانک.....	۲۹
۲-۵- انواع ریسک‌های بانکی.....	۳۰
۲-۶- ساختار ترازنامه و انواع ریسک مرتبط با ساختار.....	۳۸
۲-۷- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۳۹

ب مدیریت ریسک اعتباری پیشرفته

۴۱	۸-۲- سؤالات.....
----	------------------

فصل سوم؛ مبانی مدیریت ریسک اعتباری

۴۳	۱-۳- مقدمه.....
۴۴	۲-۳- سیستم رتبه‌بندی به‌عنوان ابزار مدیریت ریسک.....
۴۶	۳-۳- اهداف مدیریت ریسک اعتباری.....
۴۷	۴-۳- اهداف مدیریت ریسک اعتباری.....
۶۲	۵-۳- خلاصه و نتیجه‌گیری.....
۶۳	۶-۳- سؤالات.....

فصل چهارم؛ سیاست‌ها و رویه‌های اعتباری

۶۵	۱-۴- مقدمه.....
۶۶	۲-۴- رویه‌ها و خط‌مشی اعتباری.....
۷۰	۳-۴- خط‌مشی‌های کاهش ریسک تمرکز اعتباری.....
۷۱	۴-۴- تفویض اختیار تصویب وام.....
۷۱	۵-۴- سیاست‌های پوشش ریسک در پرتفوی اعتباری بانک.....
۷۲	۶-۴- سیاست‌های نظارت بر تسهیلات و وصول معوقات.....
۷۲	۷-۴- سیاست‌های قیمت‌گذاری وام‌ها با توجه به ریسک آن‌ها.....
۷۴	۸-۴- سیاست‌های حقوقی و قراردادی اعطای وام.....
۷۴	۹-۴- اقدامات اصلاحی در زمان ضعف عملکرد وام‌گیرنده.....
۷۶	۱۰-۴- ساختار سازمانی واحد اعتبارات و وظایف اعضا.....
۸۱	۱۱-۴- خلاصه و نتیجه‌گیری.....
۸۲	۱۲-۴- سؤالات.....

فصل پنجم؛ امتیازدهی اعتباری

۸۵	۱-۵- مقدمه.....
۸۶	۲-۵- رتبه‌بندی اعتباری مشتری در مراحل مختلف وام.....
۹۸	۳-۵- هدف سیستم امتیازدهی اعتباری.....
۹۹	۴-۵- امتیازدهی طرف قرارداد در مقابل امتیازدهی تسهیلات.....
۱۰۱	۵-۵- امتیازدهی داخلی در مقابل امتیازدهی خارجی.....

فهرست مطالب ج

۵-۶- مؤسسه‌های اطلاعات اعتباری.....	۱۰۲
۵-۷- محدودیت‌های سیستم‌های امتیازدهی اعتباری.....	۱۰۳
۵-۸- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۱۰۵
۵-۹- سؤالات.....	۱۰۶

فصل ششم؛ رتبه‌بندی اعتباری

۶-۱- مقدمه.....	۱۰۹
۶-۲- اهداف رتبه‌بندی اعتباری.....	۱۱۰
۶-۳- مقایسه سیستم‌های رتبه‌بندی و امتیازدهی.....	۱۱۲
۶-۴- اصطلاحات و واژگان تخصصی رتبه‌بندی.....	۱۱۲
۶-۵- رتبه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت.....	۱۱۶
۶-۶- سیستم‌های رتبه‌بندی داخلی.....	۱۲۰
۶-۷- رتبه‌های ریسک نکول.....	۱۲۳
۶-۸- رتبه‌های بازیافت.....	۱۲۶
۶-۹- رتبه‌های قیمت اعتبار.....	۱۲۸
۶-۱۰- رتبه‌های زیان مورد انتظار.....	۱۲۹
۶-۱۱- فلسفه رتبه‌بندی.....	۱۳۰
۶-۱۲- مؤسسات رتبه‌بندی.....	۱۳۲
۶-۱۳- فرایند رتبه‌بندی.....	۱۳۶
۶-۱۴- درآمدهای مؤسسات رتبه‌بندی.....	۱۳۷
۶-۱۵- انتقادهای وارده بر مؤسسات رتبه‌بندی.....	۱۳۷
۶-۱۶- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۱۳۹
۶-۱۷- سؤالات.....	۱۴۱

فصل هفتم؛ مفاهیم اعتباری، فنون و روش‌های اندازه‌گیری ریسک

۷-۱- مقدمه.....	۱۴۳
۷-۲- ارتباط مدل‌های ریسک اعتباری با تصمیمات اعتباری.....	۱۴۳
۷-۳- کاربرد مدل‌های ریسک اعتباری.....	۱۴۴
۷-۴- چالش‌های کلیدی در کاربرد مدل.....	۱۴۶
۷-۵- فنون اندازه‌گیری ریسک اعتباری.....	۱۴۶

د مدیریت ریسک اعتباری پیشرفته

۱۴۸	۶-۷- عناصر اصلی مدل‌های ریسک اعتباری.....
۱۶۰	۷-۷- خلاصه و نتیجه‌گیری.....
۱۶۱	۷-۸- سؤالات.....

فصل هشتم؛ روش‌های آماری و اقتصادسنجی در اعتبارسنجی مشتریان

۱۶۳	۸-۱- مقدمه.....
۱۶۳	۸-۲- مدل احتمالی خطی.....
۱۶۴	۸-۳- مدل رگرسیون لجیت.....
۱۶۸	۸-۴- مدل رگرسیون پرویت.....
۱۷۰	۸-۵- مدل تحلیل ممیز خطی.....
۱۷۴	۸-۶- مدل نمره Z آلمن.....
۱۷۷	۸-۷- روش طبقه‌بندی و درخت رگرسیون (CART).....
۱۸۲	۸-۸- تحلیل بقا.....
۱۸۸	۸-۹- ترکیب گوسی (GMM).....
۱۹۰	۸-۱۰- خلاصه و نتیجه‌گیری.....
۱۹۲	۸-۱۱- سؤالات.....

فصل نهم؛ کاربرد مدل‌های ریاضی در ریسک اعتباری

۱۹۳	۹-۱- مقدمه.....
۱۹۴	۹-۲- مدل ماشین بردار پشتیبان (SVM).....
۱۹۹	۹-۳- تحلیل پوششی داده‌ها.....
۲۱۳	۹-۴- خلاصه و نتیجه‌گیری.....
۲۱۴	۹-۵- سؤالات.....

فصل دهم؛ روش‌های ابتکاری و فراابتکاری اعتبارسنجی

۲۱۵	۱۰-۱- مقدمه.....
۲۱۶	۱۰-۲- روش k -نزدیک‌ترین همسایه.....
۲۱۹	۱۰-۳- الگوریتم کلونی مورچه‌ها.....
۲۲۵	۱۰-۴- هوش مصنوعی.....
۲۳۹	۱۰-۵- خلاصه و نتیجه‌گیری.....

۱۰-۶- سؤالات.....	۲۴۲
-------------------	-----

فصل یازدهم؛ روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره در اعتبارسنجی مشتریان

۱۱-۱- مقدمه.....	۲۴۳
۱۱-۲- روش تصمیم‌گیری چندمعیاره.....	۲۴۴
۱۱-۳- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۲۷۱
۱۱-۴- سؤالات.....	۲۷۳

فصل دوازدهم؛ مدل‌های ساختاری اندازه‌گیری ریسک اعتباری

۱۲-۱- مقدمه.....	۲۷۵
۱۲-۲- مدل KMV	۲۷۵
۱۲-۴- مدل KMW- مودیز.....	۲۸۴
۱۲-۵- برآورد احتمال نکول مورد انتظار در مدل KMV- مودیز.....	۲۹۰
۱۲-۶- آزمون درستی رتبه‌بندی شرکت‌ها با استفاده از EDFTM.....	۲۹۲
۱۲-۷- انتقادهای وارده به مقادیر EDFTM.....	۲۹۵
۱۲-۸- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۲۹۶
۱۲-۹- سؤالات.....	۲۹۸

فصل سیزدهم؛ مدل‌های فرم کاهش یافته ریسک اعتباری

۱۳-۱- مقدمه.....	۲۹۹
۱۳-۲- فرم گسسته مدل کاهش یافته.....	۳۰۱
۱۳-۳- تعمیم مدل گسسته قیمت‌گذاری اوراق بدهی ریسکی.....	۳۰۵
۱۳-۴- فرایند شدت زیان.....	۳۱۰
۱۳-۵- سرویس‌های اطلاعاتی ریسک کاماکورا (KRIS).....	۳۱۱
۱۳-۶- فرم پیوسته مدل‌های کاهش یافته.....	۳۱۲
۱۳-۷- مدل جارو و ترنبول (۱۹۹۵).....	۳۱۶
۱۳-۸- مدل پیشنهادی مادان و یونال (۱۹۹۸).....	۳۱۸
۱۳-۹- مدل پیشنهادی لاندو (۱۹۹۸).....	۳۲۰
۱۳-۱۰- خلاصه و نتیجه‌گیری.....	۳۲۲
۱۳-۱۱- سؤالات.....	۳۲۴

فصل چهاردهم؛ مدل ریسک سنجی اعتباری

۳۲۷	۱-۱۴- مقدمه.....
۳۲۷	۲-۱۴- مدل سنجش اعتباری.....
۳۳۴	۳-۱۴- خلاصه و نتیجه گیری.....
۳۳۵	۴-۱۴- سؤالات.....

فصل پانزدهم؛ مدل Credit Risk +

۳۳۷	۱-۱۵- مقدمه.....
۳۳۸	۲-۱۵- مدل Credit Risk +.....
۳۳۸	۳-۱۵- رویکرد اولیه در مدل Credit Risk +.....
۳۴۰	۴-۱۵- مدل سازی شدت در مدل Credit Risk +.....
۳۴۳	۵-۱۵- معایب رویکرد مدل سازی اولیه Credit Risk +.....
۳۴۳	۶-۱۵- بسط و توسعه مدل CR +.....
۳۴۸	۷-۱۵- خلاصه و نتیجه گیری.....
۳۴۹	۸-۱۵- سؤالات.....

فصل شانزدهم؛ مشاهده پرتفوی اعتباری (CPV)

۳۵۱	۱-۱۶- مقدمه.....
۳۵۲	۲-۱۶- مدل مستقیم مشاهده رتبه اعتباری (CPV).....
۳۵۳	۳-۱۶- برآورد نرخ نکول پرتفوی در مدل CPV.....
۳۵۵	۴-۱۶- عوامل انتقال، به منظور تبدیل ماتریس های انتقال نامشروط به ماتریس های انتقال شرطی.....
۳۵۹	۵-۱۶- خلاصه و نتیجه گیری.....
۳۶۰	۶-۱۶- سؤالات.....

فصل هفدهم؛ مدل سازی نکول همبسته

۳۶۳	۱-۱۷- مقدمه.....
۳۶۴	۲-۱۷- چند نکته مقدماتی درباره همبستگی و وابستگی.....
۳۶۸	۳-۱۷- پورتفوهای وام همگن: توزیع دوجمله ای.....
۳۸۲	۴-۱۷- توابع کاپولا.....
۳۹۰	۵-۱۷- خلاصه و نتیجه گیری.....

فهرست مطالب ز

۱۷-۶- سؤالات.....	۳۹۲
-------------------	-----

فصل هجدهم؛ انتخاب پرتفوی اعتباری و اندازه گیری ریسک

۱-۱۸- مقدمه.....	۳۹۳
۲-۱۸- مدیریت پرتفوی KMV.....	۳۹۳
۳-۱۸- محاسبه همبستگی ها با استفاده از رویکرد مدیر پرتفوی KMV.....	۳۹۹
۴-۱۸- رویکرد ریسک سنجی اعتباری در انتخاب پرتفوی.....	۴۰۲
۵-۱۸- خلاصه و نتیجه گیری.....	۴۱۶
۶-۱۸- سؤالات.....	۴۱۸

فصل نوزدهم؛ بیانیه کمیته بال

۱-۱۹- مقدمه.....	۴۱۹
۲-۱۹- بیانیه الزامات سرمایه اقتصادی کمیته بال.....	۴۱۹
۳-۱۹- بیانیه سوم کمیته بال.....	۴۳۴
۴-۱۹- خلاصه و نتیجه گیری.....	۴۴۳
۵-۱۹- سؤالات.....	۴۴۴

فصل بیستم؛ مشتقات اعتباری

۱-۲۰- مقدمه.....	۴۴۷
۲-۲۰- تعریف مشتقه اعتباری.....	۴۴۸
۳-۲۰- رویداد اعتباری.....	۴۵۰
۴-۲۰- سوآپ بازده کل.....	۴۵۹
۵-۲۰- قرارداد اختیار معامله اعتباری.....	۴۶۴
۶-۲۰- اختیار معامله اسپرد اعتباری.....	۴۶۵
۷-۲۰- مشتقات اعتباری تأمین وجه شده و تأمین وجه نشده.....	۴۶۶
۸-۲۰- مشتقات اعتباری ساختاریافته.....	۴۶۷
۹-۲۰- خلاصه و نتیجه گیری.....	۴۶۷
۱۰-۲۰- سؤالات.....	۴۶۹
منابع.....	۴۷۱